

Ana Kumperger

Ljubiti, sprejeti, odpustiti

»Če ni ljubezni, usiha življenje ljudi pa tudi življenje celih mest,« je misel italijanske pisateljice Elene Ferrante.

Ah, ljubezen. Prva in zadnja nezavedna misel slehernega bitja. Vse se z ljubeznijo začne in konča. Sklene naš krog življenja in nas spet popelje na začetek.

A kaj sploh je »ljubezen«? Seveda, čustvo, s katerim izrazimo naklonjenost do bližnje osebe. A kaj je pri njej tako drugačnega, da jo občutimo najmočneje?

Eden najbolj poznanih grških bogov je Eros, bog ljubezni, erotike, strasti in plodnosti. Predstavlja enega izmed grških »tipov ljubezni«. Eros se je sicer pojavil tudi pri Rimljanih, a preimenovan v Kupida ali Amorja. Vsi trije so ponavadi upodobljeni z lokom in s puščicami, po nekaterih legendah pa naj bi poleg zlatih puščic, s katerimi v človeku vnamejo ljubezen, imeli tudi železne, ki vnamejo sovraštvo. Eros se jim je zaradi strastne in intenzivne erotične ljubezni zdel nevaren, saj nas prenagljena čustva prehitro zvrnejo v prepad, tako da se ne moremo osredotočiti na nič drugega kot na željo po (telesni) bližini ljubljene.

Je torej ljubezen nevarna? Bi lahko bila bolezen? Morda res, saj lahko imamo težave pri osredotočanju, občutimo lahko obdobja evforije in obupa ali celo čustveno in fizično paralizo, zaradi katere izgubimo ves nadzor nad svojim telesom. Vendar ali ni ravno ljubezen tista, ki našemu bivanju daje smisel? Ni prav ljubezen tista, skozi katero zaznavamo svet okoli sebe? In ni ravno ljubezen preizkušnja, s pomočjo katere se naučimo ustvarjati stike in se povezovati z ljudmi?

Vsaka ljubezenska pot se pravzaprav začne z zaljubljenostjo, ko opazimo, da nekdo kar naenkrat iz sebe začne oddajati močnejšo svetlobo, hkrati pa čutimo, da tudi sami žarimo bolj kot prej. Grki so (najstniško) zaljubljenost poimenovali Ludus, ta pa je uprizarjala igrivost, spontanost, živahnost. Večkrat se je iz nje razvila Mania – obsesivna ljubezen, neravnovesje med Erosom in Ludusom. Zagotovo smo bili vsi kdaj nesrečno zaljubljeni, ko smo si želeli, da bi nas nekdo opazil ali ogovoril, medtem ko se ta, ki je bil ves čas v naših glavah, tega sploh ni zavedal. Koliko solz pretoči vsako dekle, preden zaspi, in kolikokrat preveri, ali je dobilo SMS, za katerega ve, da ga ne bo!? Tudi sama sem že bila nesrečno zaljubljena in sem ob vsaki nepomembni podrobnosti pomislila nanj, si zapisovala število nasmehov, ki mi jih je podaril, merila čas najinih pogovorov in vsak večer v dnevnik zapisala vse, kar je izrekel. Vseeno menim, da se na koncu vedno vse uredi – čeprav neopaženost včasih še tako boli, za to zagotovo obstaja razlog, saj nas življenje le pripravlja na nekaj večjega. Če pa ta oseba začne doživljati enake občutke, potem je to »nekaj večjega« zdaj. In kdaj se zaljubljenost prerodi v ljubezen? Mislim, da se to zgodi v trenutku, ko na sočloveku ne vidiš le dobrih, lepih lastnosti, pač pa opaziš tudi tiste, ki ti niso všeč, a jih sprejmeš, in začneš nanje gledati kot na stik nepopolnega s popolnim, s čimer nastane pravi odsev. V nekoga si zaljubljen, ko se ob misli nanj začneš smejati, ljubiš pa ga, ko ob misli nanj začutiš umirjenost in neizmerno hvaležnost. Mejo med zaljubljenostjo in ljubeznijo prepoznaš, ko daš nekomu možnost, da si

sleče tvojo navidezno predstavo in ti pokaže svoj pravi sij – brez filtra, ki si mu ga nadel –, ti pa v njem najdeš le še globljo resnico in še večjo usklajenost s sabo.

Včasih mi je mučno pisati o ljubezni, ker vem, da ne bom zaobjela vsega, vem, da bom kaj (ne)namenoma izpustila. Nekaj bo v meni, česar ne bom želela ubesediti, ker bi potem izgubilo čar, brez tega pa ne bi mogla tega neznanega občutka spoznavati in se z njim spoprijateljevati. Ljubezen je širok pojem, ki ne zaobjema le ljubezni do partnerja. Ne, je nekaj več. Je stik dveh duš. Zame je edini vladar našega sveta, saj prav zaradi ljubezni mačk, ki druga drugo umivata po glavici, ljubezni matere, ko v naročje sprejme novorojeno dete, ljubezni iz šolskih klopi in med knjižnimi policami v starih knjižnicah, ljubezni babice in dedka, ki gresta s svojim vnukom z vlakom na izlet, in ljubezni prstov, ki udarjajo ob strune, da zavibrirajo v svoji melodiji, rastemo in negujemo semena, ki poženejo poganjke, da zrastejo v mogočna drevesa, ki s koreninami objemajo vso stvarnost.

Vsi klišejski izrazi, s katerimi osladno govorimo o »ljubezni«, ki sploh ni ljubezen, ampak zgolj iskanje užitka v praznosti, ne dajejo ničesar. Pravi »ljubim te« zveni popolnoma drugače od vseh tistih v filmih, serijah, v preveč vsakodnevnih in že vnaprej naveličanih prihodih domov, v izrabljenih besedah, ki jih mučimo, da z njimi utišamo tišino. Ne zavedamo se, da prav ta nosi pravo resnico – ker je pravi »ljubim te« izrečen le v njej. Zaljubljenca ne potrebujeta jezika za pogovarjanje – duši se le gledata v zrcalu oči, si tiho mrmrata nežno melodijo, objeti grejeta druga drugo in se hranita z bližino. Ne potrebujeta »rad te imam do lune in nazaj«, »metuljčke čutim v trebuhu«, »ves čas mislim le nate«, »napiši pesem o nama« in »pomeniš mi ves svet«. Potrebujeta le iskren pogled, nežen dotik in nadnaravno povezanost, s katero sta že vstopili v to bivanje. Glas je bil ustvarjen le za sovražnike, katerih srca so tako oddaljena, da morajo kričati, srca zaljubljenцев pa so speta skupaj in v drobci tišine si lahko izpovejo vse roječe misli.

Kakšen bi bil ta svet brez ljubezni, brez prijateljev, ki jim lahko zaupamo svoje skrivnosti in le pred njimi snamemo svojo masko? Kaj bi bil ta svet brez Philie, ljubezni med ljudmi, ki so povezani ter so skupaj doživeli ogromno lepih in slabih trenutkov? Platon je bil prepričan, da fizična ljubezen v odnosu ni nujno potrebna, da pa je potrebna Philia, ki nas navdihuje s svojim notranjim čarom. Aristotel pa si je prijateljstvo predstavljal kot občutek požrtvovalnosti in zvestobe. Strinjam se z njegovo idejo, saj menim, da je bistvena duhovna bližina dveh ljudi, spoštovanje med njima. Vsaka vzhičenost enkrat mine, ostati pa mora močna nit, ki povezuje dve srci.

Menim, da je ena izmed pomembnejših ljubezni ljubezen do družine ali Storge, kot so ji rekli stari Grki. Prepričana sem, da prav ta ohranja človeštvo. Je tista ljubezen, katere plod smo mi vsi. Od nekdanj se mi je zdel trenutek poroda nekaj najbolj izjemnega, najčistejšega. Tudi sama se ga neizmerno veselim. Misel, da lahko ustvarimo živo bitje, da se iz majhne celice v ženski razvije samostojen organizem s svojo zavestjo, s svojimi sanjami, s svojim nasmehom, me vedno znova navduši. Mar ni največja sreča, ko v naročju držiš svoje dete in ga ne moreš nehati gledati? Od nekdanj me je zanimalo, s katerega sveta pridejo, kaj želijo povedati s svojim prvim jokom in po čem segajo, ko mahajo s svojimi drobnimi rokami v porodni sobi.

Iz Storge se rodi Pragma – večna ljubezen, ki raste skupaj z nami. Gre za občutek združenosti, ki se utrdi s časom in skupnimi izkušnjami. Z njo na našo pot življenja prikoraka še nesebična ljubezen, Agape, duhovna ljubezen, ki je najčistejša in brezpogojna. Šele ko jo sprejmemo v svoje srce, lahko začnemo živeti svoje življenje v vsej polnosti.

Vsakdo hrepeni po tem, da bi bil ljubljen. Brez ljubezni bi bili izgubljeni. Že dojenček, ki joče, da bi ga mama privila k sebi in poljubila na čelo, išče toplino. Vsi jo potrebujemo.

Ljubezen je najmočnejše čustvo. Zakaj? Ker sta zanj potrebni vsaj dve duši, ki se spojita v eno in začneta utripati v popolnoma drugem ritmu, od sebe sevata drugačno energijo, drugačno barvo, ki osvetli vse okoli njiju. Tudi sovraštvo je prav zaradi tega močno čustvo, le da se pri njem duši sicer želita prijeti za roke, a je med njima bodeča žica, ki rani tako eno kot drugo in ju oddalji, hkrati pa v vsaki pusti košček, ki bode njuno srečo.

Prepričana sem, da je v življenju najpomembnejše sprejeti vse tiste drobne ostre delčke kovine, ki trgajo našo notranjost, jim dovoliti, da izjočejo iz sebe bolečino, in jim oprostiti, ne glede na rane in trpljenje, ki so nam ga povzročili. In le ena stvar jih lahko zaceli – Philautia, ljubezen do sebe, zame najpomembnejša ljubezen, na kateri lahko posejemo semena za vse preostale.

Ljubiti sebe je prvo in poglobitno pravilo vsakogar! Sprejeti, si dati možnost za srečo, biti hvaležen, rasti, odpustiti – ne njim, ampak sebi –, se pohvaliti, iskati možnosti, biti ponosen, iskren, prijazen – najprej do sebe!

Najtežje je pogledati globoko vase, v skrite koticke, prepade, iz katerih prihajajo grozeči glasovi. Ne smemo se jih bati! Vsako zastrašujočo misel moramo zatreti, pa naj še tako trpimo in kričimo od bolečin, ko občutimo nezmožnost nadaljnega bojevanja. Moramo, četudi je težko! Te misli se hranijo prav z našo tesnobo, zato jim ne smemo dovoliti, da nas nadvladajo. Le s strahom se lahko uresničijo najhujše more. Tudi trpeče misli moramo ljubiti, jim dajati svetlo energijo, z njih sčistiti sence strahu in jih spreobrniti, preden one spreobrnejo nas.

Vsakdo ima v sebi mračne misli. Četudi se pretvarjamo, da jih ni, da nam čustva ne pomenijo ničesar, da svoje bivanje sprejemamo objektivno in da verjamemo le stvarnosti, globoko v nas vsakdo nosi kamrico, polno čustev, katere ključke sam sebi skriva. Kot je zapisal Ivan Cankar: »Ta tesna, gola kamrica je njegov pravi dom, ta podoba na sivi steni je njegovo pravo bogastvo; vse drugo, vse, kar se bučno in pisano razmahuje tam zunaj, je praznosta, je nečimrnost, je trenutek, ki gre mimo kakor bežen veter, brez oblike, brez duše, brez sledu in spomina.«

Le kar hranimo v sebi, je popolnoma naše, je večno. Zato se napolnimo z najlepšim! Negujmo ljubezen!